

תרופות מרשם וקנאביס

אירית אבישר- אחות, מגשרת ועו"ד מומחית לקנאביס

אין להפסיק תרופות אחרות ללא התייעצות עם רופא. קנביס רפואי ניתן בדרך כלל בנוסף לטיפול התרופתי ואינו מהווה תחליף לתרופות אחרות. במידה ויש הטבה, יש להתייעץ עם הרופא לגבי הפחתה של כל תרופה אחרת.

אילו תרופות מתנגשות עם מריחואנה רפואית?

ארגון הרוקחות הישראלי פרסם נייר עמדה המפרט את תופעות הלוואי השונות בנטילה משולבת של קנאביס רפואי ותרופות.

בשילוב קנאביס עם תרופות שונות ישנם שני מצבים אפשריים:

1. אינטראקציות פארמקוקינטיות, כשהתרופה והקנאביס יחד פועלים באותו המסלול בגוף ומפריעים זה לזה. לדוגמא כאשר שניהם פועלים על מנגנון פרוק בכבד.
2. הוא אינטראקציות פרמקודינאמיות, המאופיינות במסלול משותף של פעילות, כלומר שהקנאביס והתרופה פועלים באופן דומה – לדוגמא כאשר שניהם מדכאים או מעוררים את מערכת העצבים המרכזית, גם אם במנגנונים שונים וכך גורם השילוב לפעילות יתר, תת פעילות או לתופעות הלוואי של הקנאביס.

קיימות תרופות הגורמות לעלייה בהשפעתו של הקנאביס ויש הגורמות לירידה בהשפעת החומר. לכן ניהול השילוב בין התרופות לקנאביס יכול להיות הגדלת המינון של קנאביס רפואי בקרב המשתמשים, כדי להגיע לאותה ההשפעה הנדרשת.

ברוב המקרים חשוב להתייעץ עם הרופא המטפל במטרה להתאים את המינונים.

להלן ההשפעות של שילובים בין תרופות לקנאביס רפואי, המבוססות על הטבלה של ארגון הרוקחות:

שיכוך כאבים

ההשפעה	שמות התרופות	קבוצת התרופות/חומרים	המחלה
עליה בסיכון לדיכוי נשימתי. אם נגרם דיכוי נשימתי יש לפנות לרופא כדי לבצע התאמה הדרגתית של המינונים	Tramadex, Tramal, Zaldiar	אופיאטים לשיכוך כאב	כאבים
עליה בסיכון לדיכוי נשימתי	Dantium, Soma, למשל Myobloc	מרפי שרירים	כאבים

דיכאון וחרדה וכדורי הרגעה

ההשפעה	שמות התרופות	קבוצת התרופות/ חומרים	המחלה
עלייה בסיכון לדיכוי נשימתי. בקרב נוטלי נוגדי דיכאון טריציקליים יש בנוסף עלייה בסיכון להזיות וקצב לב מהיר (טכיקרדיה). לפי ארגון הרוקחות יש להימנע משימוש בתכשיר בקרב חולי סכיזופרניה וחולים הסובלים מהפרעה ביפולרית	Ablify, Sorbon, Suboxone, Subutex, Butrans, SBT, Leponex, Lozapine, Deprexan, Gilex, Haldol, Haloper, Pericate, Tofranil, Licarbium, Melodil, Miro, Mirtazapin, Nortyline, OlanzapinDexcel, OlanzapinTeva, Zappa, Zypadhera, Orap Forte, Queti, QuetiapineTeva, Seroquel, Risperdal, Risperidex, Rispond, Trazodil, Geodon נוגדי דיכאון טריציקליים: Elatrol, Elatrolet, Anafranil, Maronil, Remeron, Surmontil	מעכבי CNS (מערכת העצבים המרכזית), מעכבי האנזים MAO, פנוטיאזינים (Phenothiazines), נוגדי דיכאון טריציקליים	תרופות הרגעה נגד הפרעות חרדה ומחלות פסיכיאטריות
עלייה בסיכון למאניה	למשל פרוזק, סרוקסט, פבוקסיל, ציפרמיל, רסיטל, לוסטרל, ציפרלקס	תרופות מעכבת ספיגה מחדש של סרוטונין (SSRI)	דיכאון
ירידה בהשפעת הקנאביס ועליה בדיכוי הנשימתי בהיותו של הצמח גם מעכב האנזים MAO	רמוטיב, תרופה עם רכיב אנטי-דיכאוני צמחי, מכילה את צמח ההיפריקום	צמח ההיפריקום	דיכאון
שפעול מוגבר של חילוף החומרים דרך אנזים CYP1A2 העלול לגרום לפירוק מהיר יותר של התרופות ובכך להקטנת השפעתן		תרופות נוגדות פסיכודה ממשפחות Olanzapine, Clozapine ונוגדי דיכאון טריציקליים ממשפחת Mirtazapine	מחלות פסיכיאטריות
עלייה בהשפעת הקנאביס. לפי ארגון הרוקחות יש להימנע משימוש במריחואנה בקרב חולי סכיזופרניה וחולים הסובלים מהפרעה ביפולארית	Ronexine	תרופה אנטיפסיכוטית ממשפחת Methotrimeprazine	מחלות פסיכיאטריות
עלייה בהשפעת הקנאביס	Otarex	Hydroxyzine	הרגעה
עלייה בפעילות התכשירים	Ambien CR, Stilnox, Zodorm	Zolpidem	כדורי שינה
עלייה בהשפעת הקנאביס	Sleep AID, Tonight	תרופות ללא מרשם ממשפחת Doxylamine	כדורי שינה

מחלות לב ושבץ מוחי

המחלה	קבוצת התרופות/חומרים	שמות התרופות	ההשפעה
מדללי דם (*)	Warfarin	קומדין	עלייה ב-INR (*)
הורדת כולסטרול וטריגליצרידים (שומנים בדם)	Fenofibric Acid	בישראל רשומה התרופה Bezafibrate (למשל בזליפ, נורליפ) ויתכן שהאפקט יהיה דומה	עלייה בהשפעת הקנאביס
לחץ דם ריאתי	Bosentan	Tracleer	ירידה בהשפעת הקנאביס

*השפעת הקנאביס על עלייה ב-INR (סמן להפרעות בקרישת הדם) בקרב מטופלים במדללי דם מסוג קומדין, מאלצת את המטופלים המקבלים אישור לקנאביס רפואי להוריד את מינון הקומדין לפי בדיקות המעבדה כדי להתאים את רמות ה-INR לרמה המומלצת עבורם.

סרטן

המחלה	קבוצת התרופות/חומרים	שמות התרופות	ההשפעה
סרטן הכליות (*)	Sorafenib	Nexavar	עלייה בהשפעת הקנאביס
סרטן הדם (לוקמיה)	תרופה ללוקמיה מסוג CML: Dasatinib	Sprycel	עלייה בהשפעת הקנאביס
סרטן (**)	תרופות מונעות הקאות מסוג מעכבי אנזים CYP3A4	למשל סטרון, זופרון, אונדנסטרון, אודנטרון	עלייה בהשפעת הקנאביס

*התרופות ממשפחת Sorafenib לסרטן הכליות, המעכבות אנזים בשם CYP2C9, מתפרקות באותו מקום בו מתפרק הקנאביס הרפואי, ולכן צריכה משולבת של אחת התרופות עם קנאביס עלולה לגרום להפרעות בפירוק הקנאביס ועלייה במינונו בתאי הגוף, ומכאן להשפעה מוגברת שלו. "לכן צריכת אחת מהתרופות בקבוצה עשויה לדרוש הפחתה של מינון הקנאביס הרפואי" אומרת לבני. "בקרב אנשים שונים גם קיים שוני בביטוי האנזים CYP2C9 בגופם, ובקופות החולים מוצעות כיום לחולי סרטן הכליות בדיקות לברור השונות הגנטית לצורך התאמה מיטבית של הטיפול התרופתי".

**תרופות מעכבות האנזים CYP3A4 - ששילובן עם קנאביס רפואי גורר אף הוא עלייה בהשפעתו על הגוף - הן אותן התרופות שקיימת בעייתיות גם בשילוב שלהן עם מיץ אשכוליות המהווה אף הוא מעכב של אותו האנזים.

איידס

המחלה	קבוצת התרופות/חומרים	שמות התרופות	ההשפעה
איידס	מעכבי אנזים הפרוטאז	למשל Saquinavir, Ritonavir	ירידה בהשפעת התרופות
איידס (*)	Ritonavir	Kaletra, Norvir	עלייה בהשפעת הקנאביס

*תרופות ממשפחת Ritonavir לאיידס, המעכבות אנזים בשם CYP2C9, מתפרקות באותו מקום בו מתפרק הקנאביס, ולכן צריכה משולבת של אחת התרופות עם קנאביס עלולה לגרום להפרעות בפירוק הקנאביס ועלייה במינונו בתאי הגוף, ומכאן להשפעה מוגברת שלו.

אפילפסיה

המחלה	קבוצת התרופות/חומרים	שמות התרופות	ההשפעה
אפילפסיה, הרדמה	ברביטורטים	Phenobarbital	עלייה בסיכון לטשטוש, ככל הנראה עקב עיכוב בפינוי התרופות
אפילפסיה	Simeprevir	Fycompa	עלייה בהשפעת הקנאביס
אפילפסיה	קרבימזפין	למשל טריל, טגרטול	ירידה בהשפעת הקנאביס

פרקינסון

המחלה	קבוצת התרופות/חומרים	שמות התרופות	ההשפעה
פרקינסון		אזילקט, Requip, Modutab, Ropinirol, Teva	עלייה בסיכון לדיכוי נשימתי
פרקינסון	פרמפיקסול	Sifrol, Pramipexole, Teva, Trimexol, ER	עלייה בפעילות התכשירים
התכווצויות ברגליים	תוסף תזונה מגנזיום (Magnesium Sulfate)		עלייה בהשפעת הקנאביס

מחלות עיניים

המחלה	קבוצת התרופות/חומרים	שמות התרופות	ההשפעה
גלאוקומה	טיפות עיניים מסוג Brimonidine	Alphagan P, Brimonidine, Teva, Combigan	עלייה בהשפעת הקנאביס
אלרגיות, דלקות עיניים	אנטי היסטמינים מסוג Sedating H1 Blockers	למשל, Levocabastine, Azelastine, Emestadine, Beposttadine, Alcaftadine, Olopatadine	עלייה בסיכון לדיכוי נשימתי, קצב לב מהיר (טכיקרדיה) וסחרחורת. Azelastine הוא התכשיר היחיד במשפחה שבו יש אזהרה בעלון הקוראת להימנע משימוש משולב עם קנאביס
אלרגיות בעיניים	אזלסטיין (Azelastine)	Rhinolast	מומלץ להימנע משימוש בו זמני

מחלות זיהומיות

המחלה	קבוצת התרופות/חומרים	שמות התרופות	ההשפעה
שחפת	ריפמפין		ירידה בהשפעת הקנאביס
זיהומי עור	אנטיביוטיקה מסוג Fusidic Acid	Fucidin	מומלץ להימנע משימוש בו זמני

דלקת פרקים

המחלה	קבוצת התרופות/חומרים	שמות התרופות	ההשפעה
דלקת פרקים	Tocilizumab	אקטמרה	ירידה בהשפעת הקנאביס

מחלות ריאה

המחלה	קבוצת התרופות/חומרים	שמות התרופות	ההשפעה
מחלות ריאה	מרחיבי סמפונות ממשפחת Theophylline	Theotard, Theotrim	ירידה ביעילות התכשירים

הפרעות קשב וריכוז וטיפול שיניים

המחלה	קבוצת התרופות/חומרים	שמות התרופות	ההשפעה
טיפול שיניים (*), תכשירים להרזיה, תכשירים מעוררים לטיפול בהפרעות קשב וריכוז	תכשירים סימפטומטיים אמפתמיים	למשל אדרנלין וריטלין (בעל מבנה בסיסי הדומה לאמפטמין)	עלייה בלחץ הדם, קצב לב מהיר (טכיקרדיה) והרעלת דם (קרדיוטוקסיות)

*אדרנלין יכול להיות אחד הרכיבים בתכשירי הרדמה המוזרקים מדי יום לצורך הרדמה מקומית בטיפול שיניים. מכאן שגם המטופלים אצל רופא שיניים שמשתמשים בקנאביס נדרשים לדווח על כך ולקחת בחשבון שילובים אפשריים עם החומר.

שונות

המחלה	קבוצת התרופות/חומרים	שמות התרופות	ההשפעה
שיפור זיכרון	צמחי מרפא מעוררי אנזים CYP3A4	תוספי תזונה המכילים את הצמח ג'ינקו בילובה	ירידה בהשפעת הקנאביס
אין אונות	סילדנאפיל	ויאגרה, סילדנפיל טבע, סיל-און	עלייה בסיכון לאירוע לב
אלכוהוליזם (*)	אלכוהול		אתנול עלול לגרום להגברת ספיגה של הקנאביס ולהגברת הדיכוי של מערכת העצבים המרכזית.
סמים	קוקאין		עלייה בהשפעת הקוקאין
עישון (**)	סיגריות טבק		עלייה בקצב הלב (טכיקרדיה) וברמות פחמן חד חמצני

* שילוב של אלכוהול וקנאביס עלול לעודד דיכוי של מערכת העצבים המרכזית במוח
 ** רצוי לעשן את הקנאביס נקי ללא טבק או עם תחליפי טבק